

Economische indicatoren van het CBS

TAG

Stijgende lijn consumentenvertrouwen zet niet door

Karin van der Ven

De stemming onder consumenten is de laatste maanden niet verder verbeterd. In maart kwam de indicator van het consumentenvertrouwen uit op -12, tegen -11 in december. Per saldo zijn er dus nog altijd meer pessimisten dan optimisten onder de consumenten. De indicator is opgebouwd uit vijf deelvragen: twee over het economisch klimaat en drie over de koopbereidheid van consumenten. Met -20 was de stemming over het economisch klimaat

in maart vrijwel gelijk aan die in december (-19). Consumenten oordeelden weliswaar minder negatief over het klimaat in de afgelopen twaalf maanden, maar ze waren minder positief over de situatie in de komende twaalf maanden. Ook de koopbereidheid veranderde weinig. De kijk van consumenten op de eigen financiële situatie verbeterde wat. Dit werd echter tenietgedaan door een negatiever oordeel over de vraag of de tijd gunstig is voor het doen van grote aankopen.

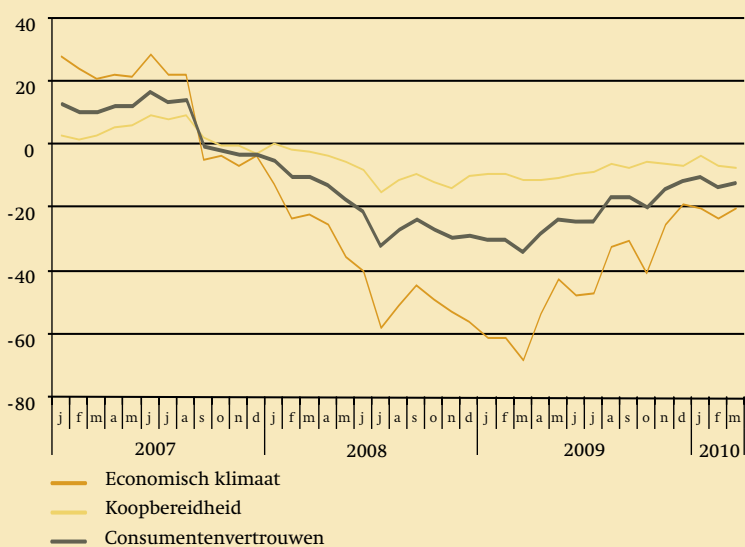
Conjunctuurtest zakelijke diensten maart 2010

Gerard Taal

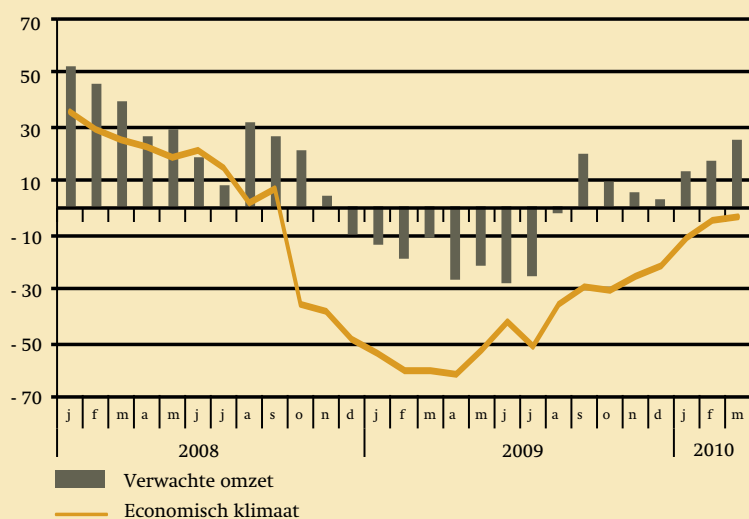
Uit de CBS-conjunctuurtest van maart blijkt dat de stemming onder de ondernemers in de zakelijke dienstverlening is verbeterd. Voor de komende drie maanden wordt door de ondernemers een omzetgroei verwacht. Het aantal bedrijven dat een stijging voorziet, loopt de laatste maanden gestaag op. Per saldo verwacht 25 procent van de ondernemers een toename in de komende drie maanden. De groep met een optimistische kijk op de omzetver-

wachting is daarmee het grootst sinds het najaar van 2008. Voor het economisch klimaat zijn de zakelijke dienstverleners veel minder negatief gestemd dan in de afgelopen periode het geval was. Per saldo beoordeelt nog slechts 3 procent het economisch klimaat als ongunstig. Voor het tweede kwartaal van 2010 wordt nagenoeg geen verandering van de verkoopprijzen verwacht en bij 8 procent van de bedrijven zal de werkgelegenheid verder afnemen.

Consumentenvertrouwen seizoengecorrigeerd (saldo in %)

Conjunctuurtest zakelijke dienstverlening saldo oordeel in %

Conjunctuurbeeld verder verbeterd

Karin van der Ven

Het conjunctuurbeeld was eind maart beter dan eind februari, zo blijkt uit de Conjunctuurklok van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De verbetering komt door het verdere herstel van de industrie. De conjunctuurklok geeft een samenhangend beeld van de stand en het verloop van de conjunctuur. De meeste indicatoren in de klok staan nog in de fase van 'laagconjunctuur'. Met uitzondering van de orders presteren alle indicatoren eind maart onder hun langjarig gemiddelde. De economie krimpt in het vierde kwartaal van 2009 met

2,2 procent vergeleken met dezelfde periode in 2008. Daarmee was de krimp aanzienlijk kleiner dan in de eerste drie kwartalen. Dit kwam vooral door de minder grote afname van de uitvoer. De huishoudens bleven echter terughoudend met hun bestedingen en de investeringen bleven laag. Vergeleken met het voorgaande kwartaal groeide de economie in het vierde kwartaal licht, met 0,2 procent.

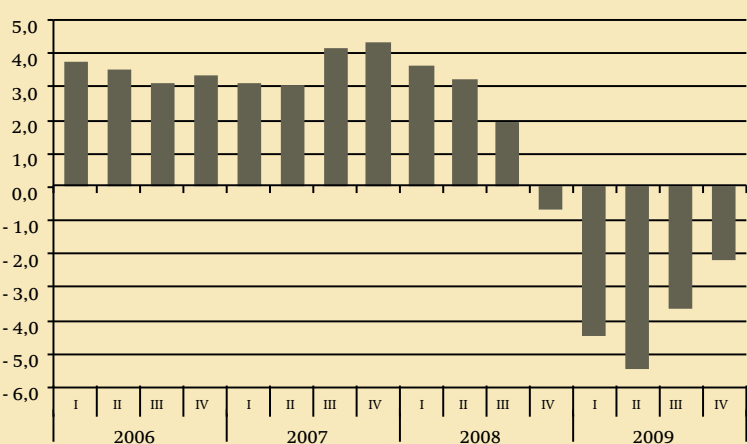
Minder banenverlies

Job van der Zwan

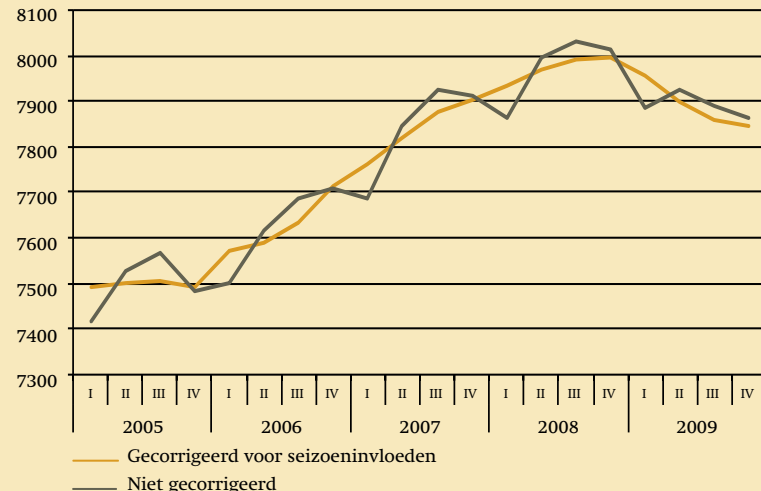
In het vierde kwartaal van 2009 waren er 147.000 banen van werknemers minder dan in het vierde kwartaal van 2008. Dit is een daling van 1,8 procent. De ontwikkeling van het aantal banen kent een duidelijk seizoenspatroon. Na correctie hiervoor was het aantal banen van werknemers in het vierde kwartaal 16.000 lager dan in het derde kwartaal. Dit banenverlies treedt op bij een licht herstel van de economie. De banenkrimp in het vierde kwartaal is aanzienlijk kleiner dan in de voorgaande drie kwartalen waarin 41.000, 54.000 en 41.000

banen verloren gingen. Veruit de grootste banendaling trad op in de zakelijke dienstverlening waar het aantal banen met 102.000 afnam in een jaar tijd. Ook in de industrie, bouw, handel, horeca en transport gingen veel banen verloren. De banenkrimp in het bedrijfsleven is overigens beperkt door de deeltijd-WW. Eind december 2009 waren er 40.000 personen met een uitkering in deze regeling. De zorg blijft een belangrijke banenmotor met een banengroei van 47.000 vergeleken met het vierde kwartaal van 2008. Ook in het openbaar bestuur, het onderwijs en de cultuur groeide het aantal banen.

Economische groei (in %)

Banen (x 1.000)

VERVOLG VAN XXX

gelopen drie maanden was van de logistieke dienstverlener C.Steinweg-Handelsveem. Dit bedrijf heeft 32.500 m² bedrijfsruimte gehuurd aan de Nieuwesluisweg 224 in Botlek Rotterdam. De grootste contractverlenging in deze regio was van ALcontrol. Deze onderneming heeft voor een periode van twaalf jaar en zeven maanden het contract voor 3.375 m² bedrijfs- en 877 m² kantoorruimte verlengd aan de Suikerbakkerstraat 5 in Hoogvliet Rotterdam. Het aanbod is slechts licht gestegen met 2 procent en komt nu uit op 162.500 m² en bedroeg eind december vorig jaar 160.000 m². In de regio Den Haag is de opname gedaald met 76 procent. De opname bedroeg de eerste drie maanden van 2009 nog 8.900 m² en bedraagt nu slechts 2.100 m² bedrijfsruimte. De grootste transactie is van een groot-handel, die 1.150 m² bedrijfsruimte heeft gehuurd aan de Brasserskade in Den Haag.

Het aanbod van bedrijfsruimte vergeleken met eind december is gestegen met 11 procent. Eind december 2009 bedroeg het bedrijfsruimteaanbod 84.000 m² en eind maart was dit 93.000 m².

In de regio Utrecht hebben het eerste kwartaal geen noemenswaardige bedrijfsruimtetransacties plaatsgevonden.

Van alle regio's en provincies is het aanbod in de regio Utrecht het meest gestegen en wel met 35 procent. Het aanbod bedraagt nu 291.000 m² en bedroeg eind december 215.000 m².

Bedrijfsruimte regionaal

De afgelopen drie maanden zijn er regionaal verschillende omvangrijke bedrijfsruimtetransacties gerealiseerd. In de provincie Noord-Brabant heeft Ingram Micro 13.500 m² bedrijfsruimte gehuurd in AMB Tilburg Distribution Center 1 aan de Gesworenhoekseweg in Tilburg.

In de provincie Limburg heeft Coöperatie Vitelia een bedrijfsgebouw van 13.000 m² gekocht aan de Stayerhofweg in Wanssum. Verder hebben in de provincie Gelderland drie omvangrijke bedrijfsruimte transacties plaatsgevonden. Het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek (Blgg) heeft voor een periode van vijftien jaar 12.000 m² bedrijfsruimte gehuurd in het Ten Houtengebouw aan de Binnenhaven in Wageningen. Rheinmetall Nederland tekende een huurcontract voor een periode van tien jaar voor een bedrijfscomplex van 10.915 m² aan de Radonstraat in Ede en Kuehne & Nagel Logistics huurde 9.000 m² bedrijfsruimte in het voormalig Tatung pand aan Bijsterhuizen in Wijchen.

Een grote contractverlenging vond plaats in de provincie Limburg. Océ Technologies verlengde het huurcontract voor 10.000 m² bedrijfsruimte aan de Tjalkkade in Venlo.

Ook in de provincie Limburg heeft logistiek dienstverlener De Rooy in een sale-and-leasebacktransactie een logistiek centrum van 45.000 m² verkocht in Oud-Gastel, gemeente Haldenberge aan Commerz Real.

Het aanbod van bedrijfsruimte is regionaal gedaald in de provincies Groningen (3 procent), Friesland (2 procent), Drenthe (4 procent), Gelderland (1 procent) en Noord-Brabant (5 procent).

In de provincies Noord- en Zuid-Holland is het aanbod gestegen met 10 procent.